

1 FALLACY (aneb LOGICKÉ OMYLY, KLAMY A BLUDY) (seriál, pokračování č.5.)

2 Stáhněte si páté pokračování na

3 <http://hurontaria.baf.cz/FALLACY/fallacy5.pdf>

4 Všechny seriály vůbec najdete na:

5 <http://hurontaria.baf.cz/FAKE/fake.htm>

6 =====

7 Dnes opět pokračujeme s dalšími dvěma alogizmy:

8 5) S UVEDENÍM VÝROKU ČI TVRZENÍ (ASERTIVNÍ)

9 6) S PŘEDPOKLADEM, S PŘEVZETÍM ODJINUD (ASSUMPČNÍ)

10 Pozámka: číslování algoritmů a kapitol se liší (většinou v kapitole uvádíme dva,
11 ale protože jsme je předem očíslovali, chtěli jsme u obou sledovat numerické pořadí)

12 =====

13
14 5) S UVEDENÍM VÝROKU ČI TVRZENÍ (ASERTIVNÍ) - jedná se vlastně o citát,
referenci

15 5-a) ODVOLÁNÍ NA AUTORITU

16 Prakticky totéž co 3a). Jiný příklad:

17 Pan učitel nám říkal, že když mravenci zmateně pobíhají, že bude pršet.

18 Obrana: Autoritu může mít jenom odborník na daný problém, ale i ten se může
mýlit. Argument navíc ukazuje, že dotyčný si sám s problémem neví rady.

19

20 5-b) ARGUMENTACE Z IGNORANCE

21 Příklad: Soud mu nic nedokázal, je tedy nevinný.

22 Obrana: Soudy pochopitelně neví vše a pokud někoho uznají

23 za "nevinného", tak je to jen proto, že není dost důkazů,

24 ne přímo proto, že je někdo oprvdu "nevinen". Pochopitelně, může

25 být i nevinen, ale soud jen zjistil, že "není vinen", to není totéž

26 (soud prostě nedokázal, že je vinen). V angličtině proto soud používá výraz

27 "not guilty" a ne "innocent" :-).

28

29

30 6) S PŘEDPOKLADEM, S PŘEVZETÍM ODJINUD (ASSUMPČNÍ) - prostě reference,
31 která sama je jen podmíněná.

32

33 6-a) NÁHODA (reference, s náhodnou podobou a navíc podmíněná)

34 Rozvedeme zde příklad z 5-a): Pan učitel nám říkal, že když mravenci zmateně
pobíhají, že bude pršet. Nám se teď rojí včely, takže bude pršet . .

35 Obrana: To, že jsou mravenci zmatení, ještě nedělá déšť. A i když možná na déšť
tak reagují, nelze to přenášet na jiný hmyz.

36

37 6-b) NOVÉ JE LEPŠÍ - to je zcela nesprávná závěre (nová chřipka je lepší ?)
Podobně jako 3j).

38 Jiný příklad, v negativní verzi: To si nekupuj, to je zastaralé . . .

39 Obrana: Jistě, nové může být lepší, ale také nemusí. Výrobce může naopak šetřit,
něco odebere, udělá nový, okleštěný model a ten může pracuje hůře.

40

41 6-c) TO CHCE OTÁZKU - zde tedy uvažování v kruhu.

42 Příklad: Já přece nejsem lhář . . .

43 Obrana: Prohlášení, která někdo dělá o sobě, jsou často vylepšena a daleko od pravdy. Mluvčí, jak se říká, má svou agendu, tj. něco tím sleduje.

44 Otázkou je, co na to vaše říká někdo jiný . . .

45

46 6-d) DVĚ OTÁZKY, VYŽADUJÍCÍ JEDNU ODPOVĚĎ:

47 (1=Ještě) (2=bijete) svou ženu?

48 Obrana: Nebiiu a nikdy jsem ji nebil - prostě dvě odpovědi. Známy právní trik: řeknete-li, že NE, pak nepřímou přiznáváte, že UŽ ne, tedy že jste ji bil. ANO je ovšem přímé přiznání.

49

50 6-e) ROZDĚLENÍ: když se přenese vlastnost celku na jednu součást. Podobně jako 1f).

51 Jiný příklad: Ty jsi z Náchoda, to musíš znát Jardu Koroptvičku.

52 Obrana vtipem: Jednoho Koroptvičku znám, ale ten je ze Znojma :-)

53

54 6-f) VYLOUČENÍ STŘEDU, uvažování jen extrémů, tzv černobílé vidění.

55 Příklad: Svět se dělí na bohaté a chudé.

56 Obrana: A kam dáte ty, co nejsou ani chudí ani bohatí?

57

58 6-g) FALEŠNÁ PŘÍČINA (BEZ DŮKAZU) - založená pouze na povrchní podobnosti

59 Příklad:Piješ vodu, tak to máš z toho.

60 Obrana: Vy pijete jen pivo? Ale v tom je také voda :-)

61

62 6-h) FALEŠNÝ NÁSLEDEK (tj. falešný důkaz)

63 Příklad: Dieta ti nepomohla. Nemá to cenu.

64 Obrana: Jak to víš, že mi nepomohla? Třeba je na výsledky brzo nebo jsem to nedělal dobře anebo

65 jsi vůbec špatný pozorovatel :-)

66

67 6-i) FALEŠNÉ DILEMA (jen dvě možné varianty, podobně jako 6-f)

68 Příklad: Buď budeš pracovat nebo budeš hladovět.

69 Obrana: |Co když jsem zdědil milion, Pak pracovat nemusím. A co když budu pracovat, ale celý plat prochlastám? Pak budu také hladovět :-)

70

71 6- j) ŠPATNÝ SYLOGISMUS (ze 4 termínů musí být dva stejné když A, tak B, když C, tak D, B=C),

72 Příklad: Muži milují fotbal. Žádná žena není muž. Závěr: Žádná žena nemiluje fotbal.

73 Obrana: Špatný sylogismus - protože muži milují fotbal, neznamená to, že by ho nemohly milovat i ženy, děti a podobně. Nebo obrana vtipem: Takže hermafroditi fotbal milují i nemilují zároveň?

74

75 6-k) USPĚCHANÉ ZEVŠEOBECNĚNÍ. (anglické: jumping to conclusion)

- 76 Příklad: Ptal jsem se prvního, druhého i třetího chodce, kolik je hodin, ale buď tady ve městě nemají hodiny anebo jsou všichni nevychovaní.
- 77 Obrana: Vztahujete statistiku tří lidí na deset tisíc obyvatel. Kdybyste se zeptal čtvrtého, třeba by vám čas řekl :-).
- 78
- 79 6-m) ILICITNÍ (NESPRÁVNÁ) VĚTŠINA. Chybný kategorický sylogismus.
- 80 Příklad: Všichni Pražáci jsou chytrí. Ty nejsi z Prahy, teda nemůžeš být chytrý.
- 81 Obrana: A co kdybych se do té Prahy přestěhoval?
- 82
- 83 6-n) ILICITNÍ (NESPRÁVNÁ) MENŠINA. Opět nesprávný sylogismus.
- 84 Příklad: Všechny kočky jsou zvířata. Všechny kočky mají 4 nohy. Závěr: Všechna zvířata mají 4 nohy.
- 85
- 86 Obrana: Já to vidím jinak: Všechny kočky mají 4 nohy. Všechna zvířata ale nejsou kočky. Tudíž jen některá zvířata mají 4 nohy.
- 87
- 88 6- o) NEPODSTATNÉ (dělání velblouda z komára)
- 89 Příklad: Náš brankář pustil tři góly. On za všechno může.
- 90 Obrana: Patrně byli ostatní spoluhráči celou tu hru v hospodě, ne?
- 91
- 92 6-p) NÁSLEDEK JE DŮSLEDEK (Post hoc ergo propter hoc - bylo to po "TOM", tedy proto, že předtím bylo TO)
- 93 Příklad: Jen jsem se napil, už se mi udělalo zle.
- 94 Obrana: Už se vám někdy udělalo zle, i když jste nepil? Obrana vtipem: uděláme pokus - desetkrát se napijete a když se vám pokaždé udělá zle, tak vám uvěřím.
- 95
- 96 6-r) KLOUZAVÝ SVAH (případně několik)
- 97 Už známý příklad 4-h) Jiný příklad: Strčím do zásuvky nulový odpor a co se stane? Nic, nulový odpor přece není žádný odpor, tedy jsem tam nic nestrčil.
- 98 Obrana: Hra se slovy. Nulový odpor znamená doslova $R=0$, tedy naopak dojde ke zkratu.
- 99
- 100 6-s) NEROZDĚLENÝ ČTVRTÝ TERMÍN. Opět nesprávný sylogismus:
- 101 Příklad: Všechny želvy jsou čtyřnožci. Všechny kočky jsou čtyřnožci. Tedy
- 102 všechny želvy jsou kočky. . . . .
- 103 Obrana: Správně má být: Všechny želvy jsou čtyřnožci. I všechny kočky jsou čtyřnožci. Tedy: Někteří čtyřnožci jsou želvy.
- 104
- 105 6-t) ZBOŽNÉ PŘÁNÍ
- 106 Příklad: Vždycky jsem si přál jet do Tramtárie. Ta musí být tak krásná. . . .
- 107 Obrana vtipem: Nu až tam přijedete, tak už tak krásná být nemusí . . . Nebo vtipem: Tam se nedostanete, ona totiž neexistuje.
- 108
- 109